

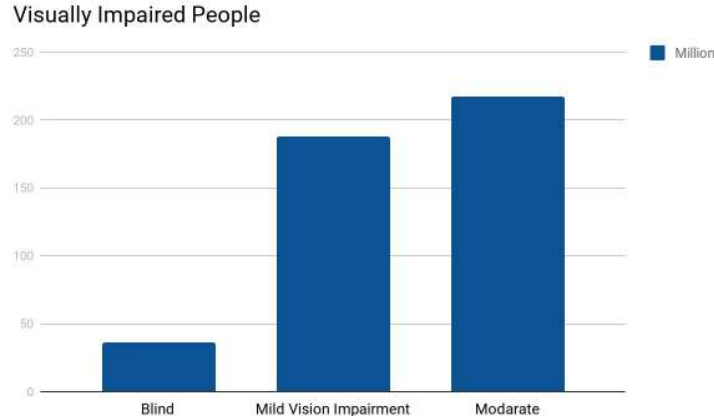
PIC-TALK:

Görme Engelli Bireylerin Eğitimleri İçin Açık
Kaynak Donanımların & Yazılımlarının
Geliştirilip Entegre Bir Dijital Platformun
Oluşturulması

Musa Sadık Ünal - Sabancı Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği
Furkan Güneş - Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2018 verilerine göre Dünyada 800 milyon kişide birbirinden farklı görme kusurları bulunmaktadır. (DSÖ' nün 2018 grafiğini aşağıda görebilirsiniz.)Yine DSÖ'nün 2010 tahminlerine göre, dünya çapında her yaştan yaklaşık **285 milyon** (toplam nüfusun% 4,24) insan görme engelli vardır.

Görme Engelli Bireylerin Karşılaştıkları Sıkıntılar- EĞİTİM

Shrirang Sahasrabudhe ve Prashant Palvia'nın 2013 yılında yayınladıkları '**Görme Engelli Öğrencilerin Akademik Zorlukları ve Etki Azaltma Stratejileri**' adlı makalesinden alınan Tablo 1'de görme engellilerin eğitimde çıktığı sıkıntılardan bazıları verilmiştir.

Table 1. Academic Challenges

Academic activity	Issue	Description	Cause
Reading	cannot read the printed material	reading the printed material was not possible	complete blindness
Writing	cannot take in-class notes	writing with pen and paper was not possible	inability to write using pen and paper, lack of Braille proficiency, lack of access to computer and screen reading technology
Learning Science	cannot conduct Biology experiments	using lab apparatus was not possible	visual nature of the task, unavailability of technology solutions, negative attitude of school instructor
Learning Math	understanding Geometry concepts	understanding Geometry concepts was difficult and time consuming	visual nature of the curriculum, unavailability of technology solutions, negative attitude of school instructor

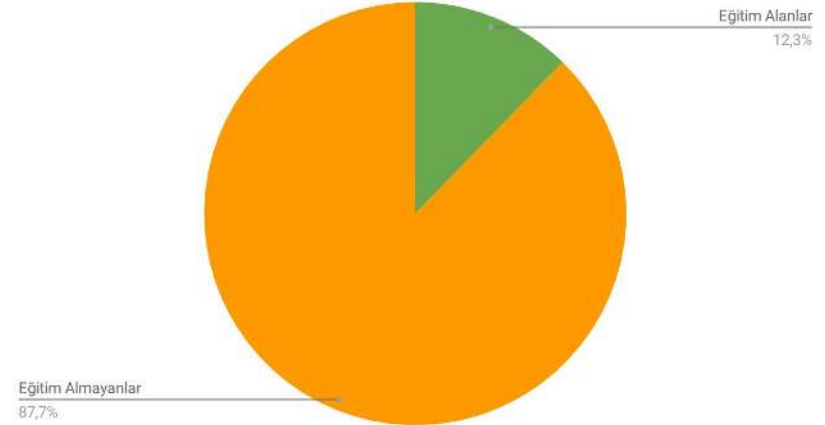

Görme Engelli Bireylerin Okula Gitme Oranları

Amerikan Görme Engelliler Vakfı'nın 'Görme Kaybı Olan Çocuklar ve Gençler Hakkında İstatistikler' çalışmasının 2015 verilerine göre:

- ABD'de Okul çağında olan 502 bin görme engelli var
- Ancak **yalnızca 62 bini** okula gidiyor.

ABD 'de Okuma Çağındaki Görme Engelliler

Görme Engelli Bireyler için Hazırlanmış Eğitim Modelleri

Gülçin Yılmaz'ın 2019 yılında yayınladığı 'Görme Engelli Bireylerde Uzaktan Eğitim Uygulamaları' adlı makalesine göre görme engellilerin eğitim modelleri iki başlıkta incelenebilir:

1-Kaynaştırma Eğitim Modeli

2-Uzaktan Eğitim Modeli

1-Kaynaştırma Eğitim Modeli :

Kaynaştırma eğitimi, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin, **diğer akranlarıyla birlikte** eğitimlerini sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.

2-Uzaktan Eğitim Modeli :

Uzaktan eğitim, bilgisayar kullanımıyla **sanal ortamda alınan** eğitimi tanımlamaktadır.

Kaynaştırma Eğitim Modeli & Uzaktan Eğitim Modeli

Gülçin Yıldırım'ın 'Görme Engelli Bireylerde Uzaktan Eğitim Uygulamaları' adlı çalışmasında belirttiği gibi sanal eğitim görme engelliler için şu açıdan daha rahattır:

- **Derslerini telafi edebilme şansı**
- **Kolaylaştırıcı bir rol**
- **Öğrenci merkezli**

Doğru şekilde kurgulandığında uzaktan eğitim modelinin eğitim alamayan **8/9 öğrenciye ulaşmaktaki en büyük araç olacağı** görülmektedir.

Görme Engelli Bireyler ve Teknoloji

Ufuk Tanyeri ve Aslıhan Tüfekçi'nin 2010 yılında yayınladıkları 'Bir Yüksek Öğretim Uzaktan Eğitim Programının Görme Engellilerin Kullanımı Açısından Değerlendirilmesi' makalelerine göre:

- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte **görme engellilerin en az gören akranları kadar bilişim alanında yetkin oldukları** görülmektedir.
- Görme engellilerin **kullandıkları gereçlerle entegre teknolojilerin** geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir.
- **İhtiyaç duydukları konuya adapte olup onlara yardım edebilecek** bir teknolojik alete ihtiyaç duymaktadırlar.

Görme Engellilerin Eğitimde Karşılaştıkları Ana Problemler

Ana problemler aşağıda listelendiği gibidir:

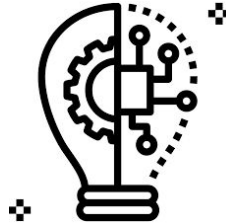
- 1. Yüksek Fiyatları Materayaller**
- 2. Açık Kaynak Olmayan Yazılımlar ve Donanımlar**
- 3. Ürünlerin Güncel Kalmasını Sağlayan Bir Topluluğun Olmaması**
- 4. İçerik Eksikliği**
- 5. Eğitimde İşlevsellik Eksikliği**

Çözüm Önerimiz

Tüm bu sıkıntıları çözmek için:

- **Açık kaynak kodlu**
- **Kullanımı kolay**
- **Teknolojik gelişmeler ile uyumlu**
- **Düşük maliyetli**

bir tümleşik teknoloji ekosistemi kurduk.

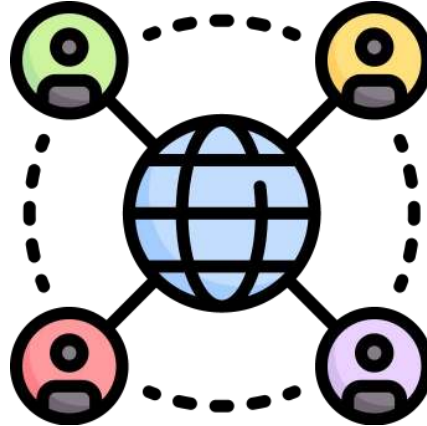

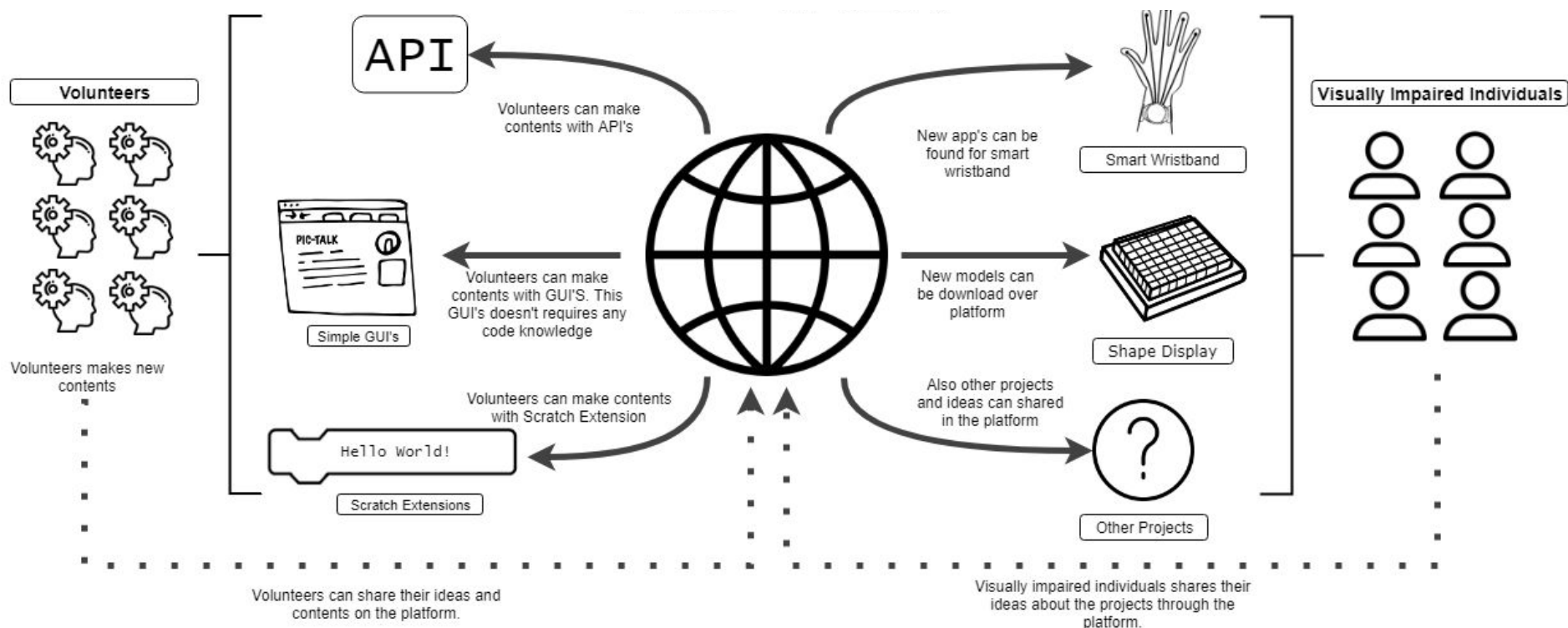
Çözüm Önerimiz

PIC-TALK

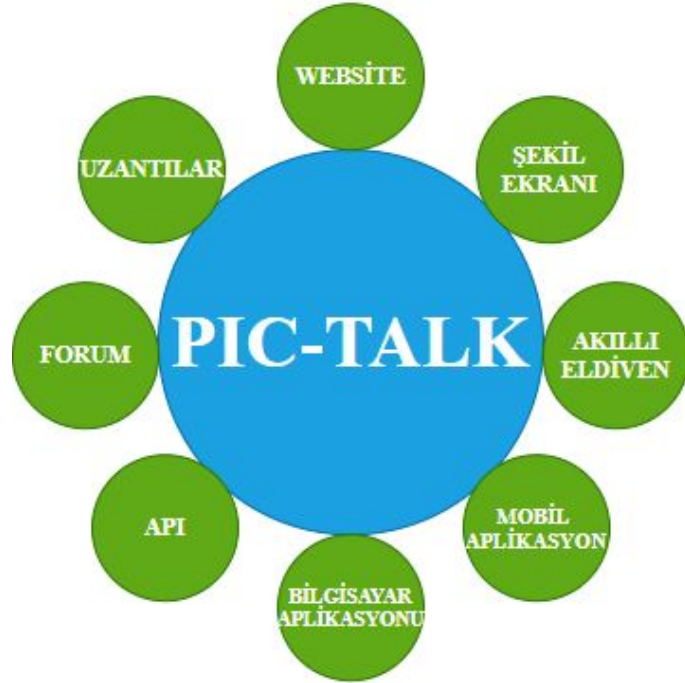
Motivasyonumuz

1. Bu sistem görme engelli bireyler için dünyada yapılmış ilk açık-kaynak teknoloji platformu niteliği taşımaktadır.
2. PIC-TALK platformu, bu alandaki haksız ücretlendirmenin önüne geçecek ve fiyatların düşmesini sağlayacaktır.
3. PIC-TALK platformu görme engelli bireylerin eğitimini daha işlevsel ve zengin hale getirecektir.

PIC-TALK'ı Tanıyalım

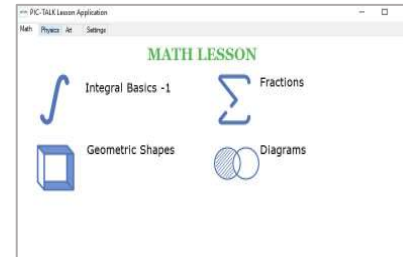
Şekil Ekranı

Akıllı Eldiven

Websitesi

Mobil ve Masaüstü Uygulamaları

1- Şekil Ekranı (Şekillenebilir Ekran)

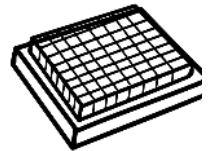

Şekil Ekranının Oluşturulması

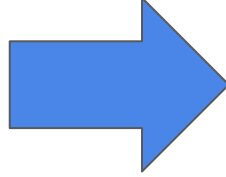
Amacımız görme engelli bireylerin şekil veya grafikleri anlamasını sağlayacak 8x8 **şekillenebilir** mekanik bir ekran yapmaktır. Bu şekillenebilir ekran 'Şekil Ekranı' olarak adlandırılmıştır. Şekil Ekranı sayesinde:

1. Görme engelli bireyler için zengin içeriğe sahip bir eğitim materyali geliştirilmiştir.
2. Çeşitli araştırmalar, algılama ve eyleme geçirmenin diğer duyulardan daha fazla dokunma duyusuyla alakası olduğunu göstermiştir.

- Hatwell, Y. (1978). Form perception and related issues in blind humans. In R. Held Herschel, W. Leibowitz, & H. Teuber (Eds.), Perception (pp. 489 –519). New York: Springer-Verlag.
- Hatwell, Y., Orliaguet, J. P., & Brouty, G. (1990). Effects of object properties, attentional constraints and manual exploratory procedures on haptic perceptual organization: A developmental study. In H. Bloch & B. I. Bertenthal (Eds.), Sensory motor organizations and development in infancy and early childhood (pp. 315–335). New York: Kluwer Academic.
- Hatwell, Y., Streri, A., & Gentaz, E. (2003). Touching for knowing: Cognitive psychology of haptic manual perception. Amsterdam: John Benjamins.

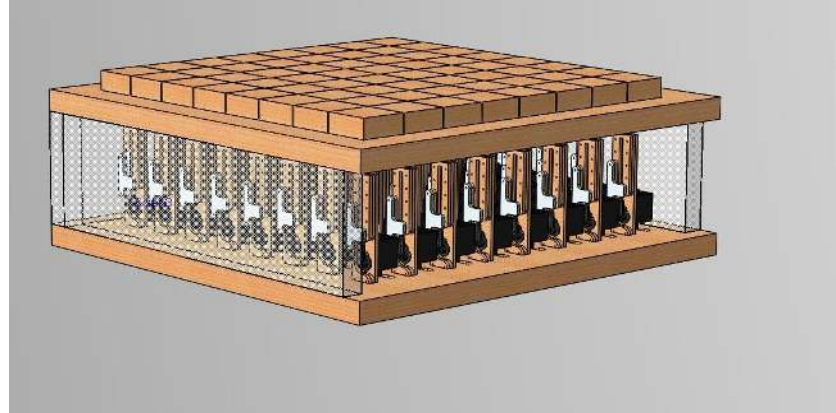
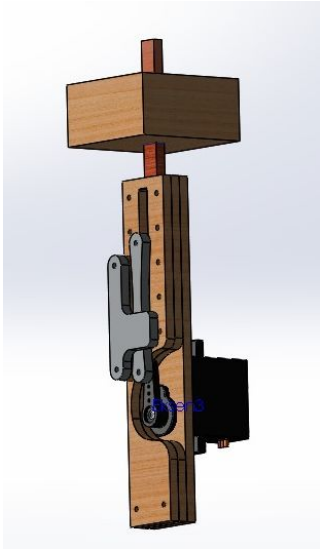

Şekil Ekranı Arge Süreci

Şekil Ekran'ın Oluşturulması (Üçüncü Prototip)

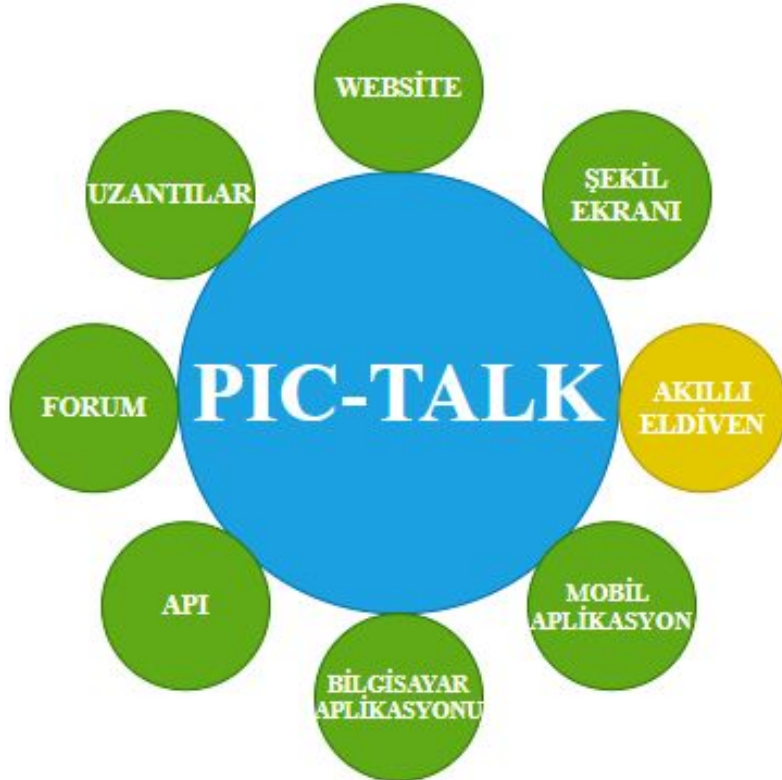
Bu modelde yöntem değiştirilmiştir. Ve ürünün tüm parçaları CNC makineleri ile üretilmiştir.

Şekil Ekran'ın Oluşturulması (Üçüncü Girişim)

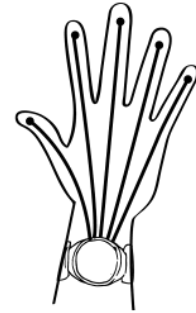
2- Akıllı Eldiven

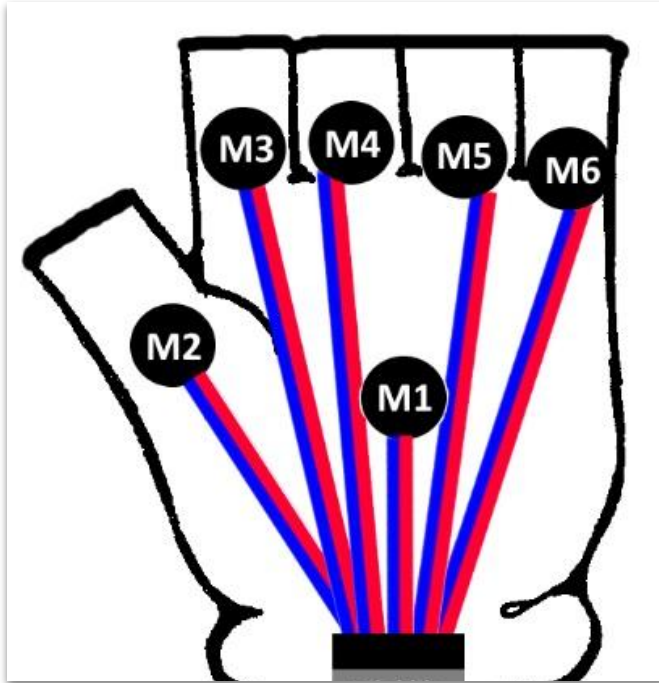
Akıllı Eldiven'in Oluşturulması

Amacımız görme engelli bireylerin **renkleri** ve **braile harflerini** hissetmelerini sağlayacak bir eldiven yapmaktır.

- Özgün bir yaklaşım
- Üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

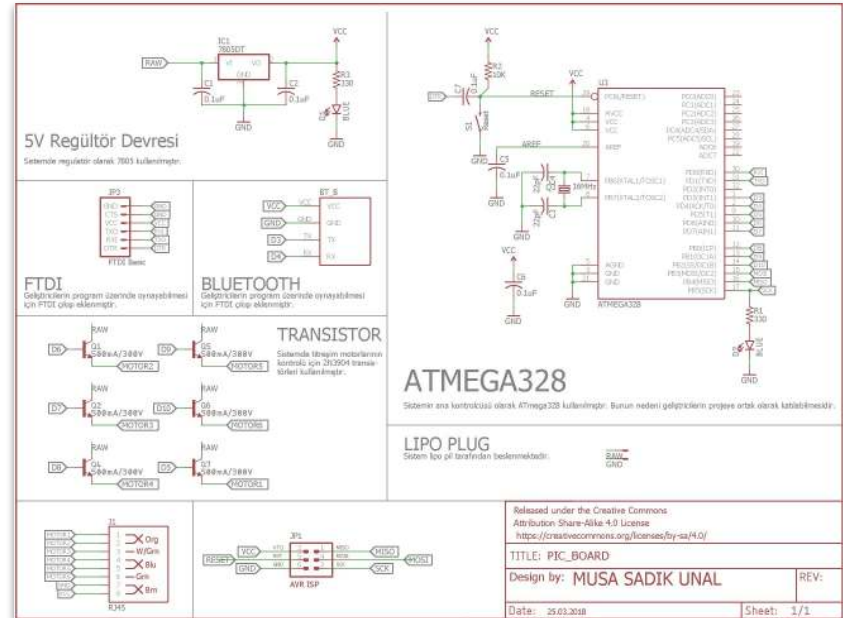
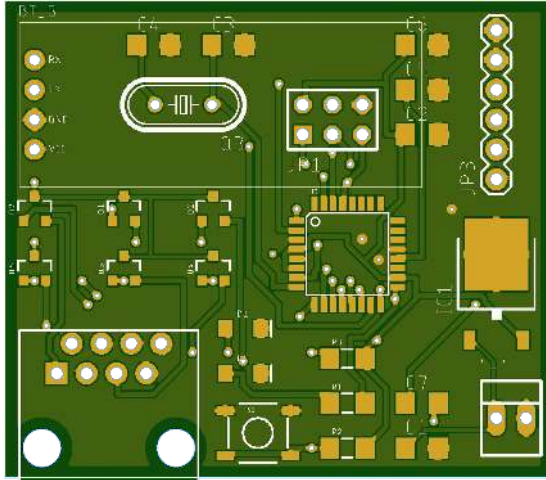

Akıllı Eldiven'in Oluşturulması

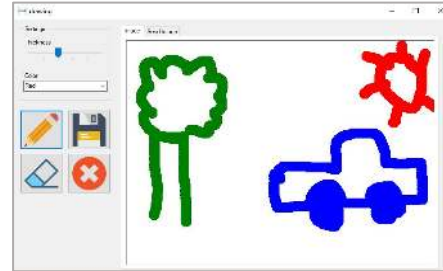
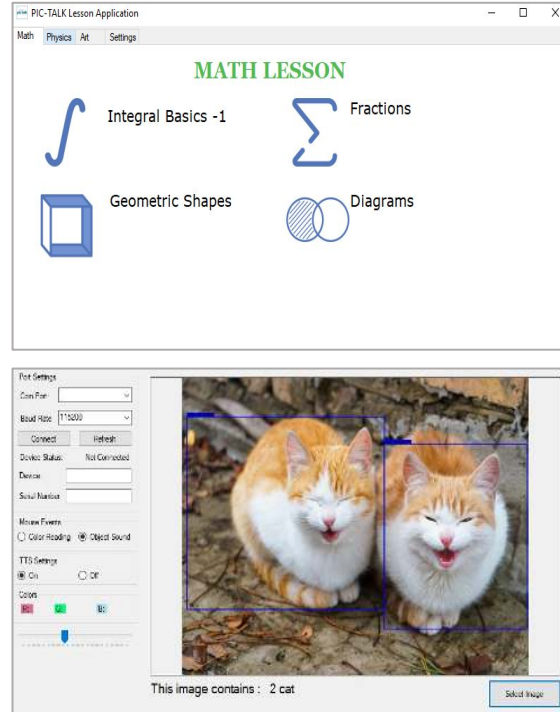

‘Akıllı Eldiven’ nin Oluşturulması

Bu kart tasarladığımız en son karttır. Aşağıda da görünen kart Autodesk Eagle ile tasarlanmıştır.

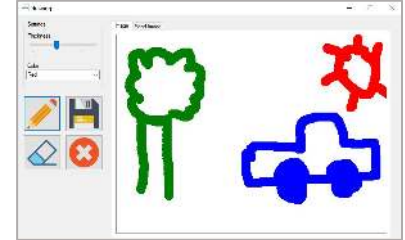
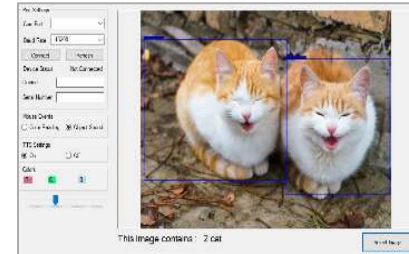
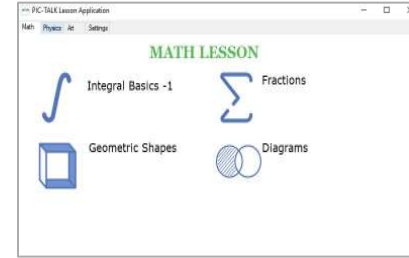
3- Bilgisayar Programları

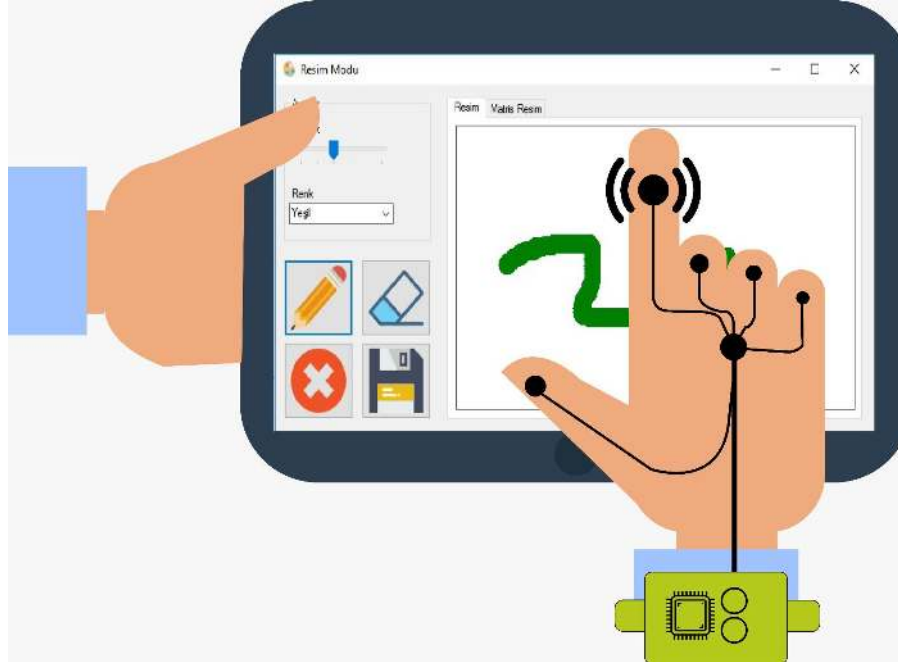
3-Bilgisayar Programları

Kullanıcılar, resimlerin tasvirlerini dinleyebilecek ve hem mobil platformlarda hem de bilgisayarlarda eğitim ve sosyal uygulamaları kullanabilecektir. Bu süreç üç alt kategoriye ayrılmıştır.

1. Pic-Talk Sınıf Uygulaması
2. Pic-Talk Çizim Uygulaması
3. Pic-Talk Sosyal Medya Uygulaması

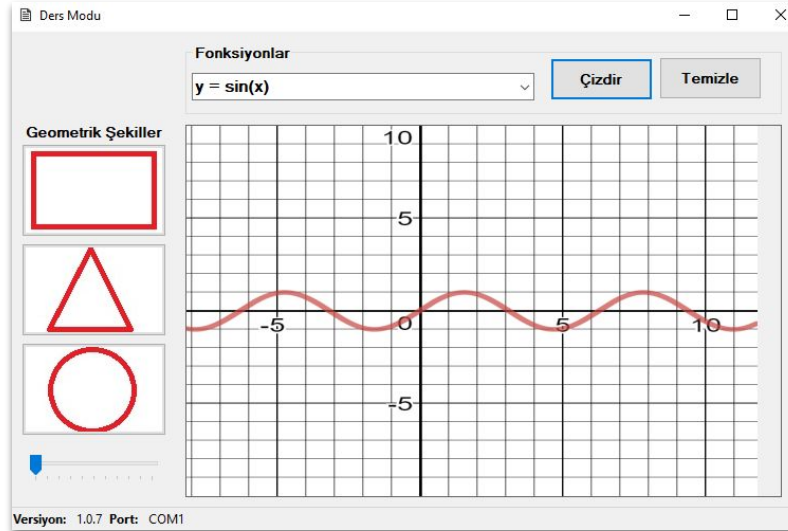

Bilgisayar Programları - Sınıf Modu

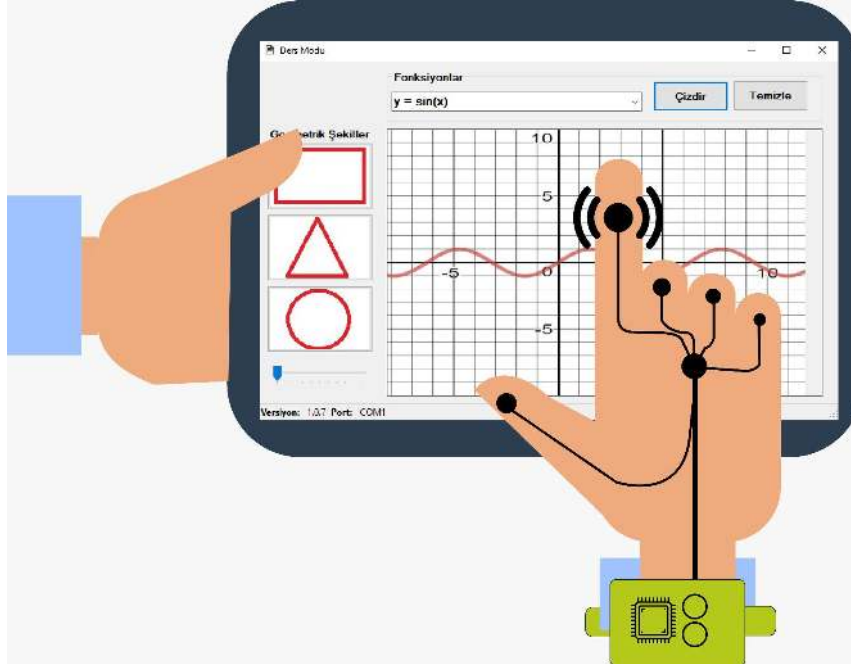

Bilgisayar Programları - Sınıf Modu

Bu mod görme engelli öğrencilere ders materyali sağlar. Menülerden istenen geometrik şekilleri yerleştirilebilir ve basit fonksiyon grafikleri çizilebilir. Bu nesneler hem şekil ekranına gönderilebilir hem de Akıllı Eldiven üzerinden hissedilebilir.

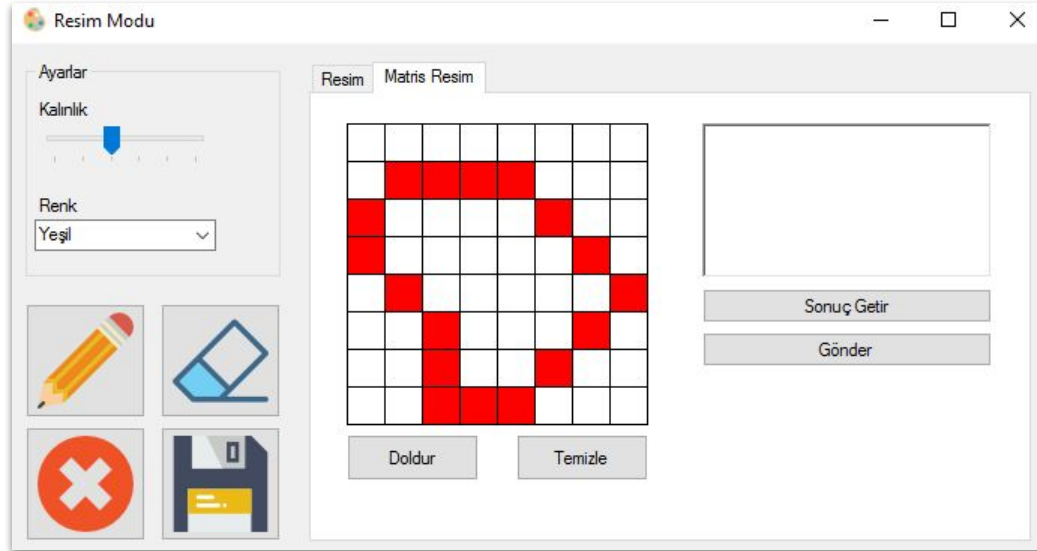

Bilgisayar Programları - Sınıf Modu

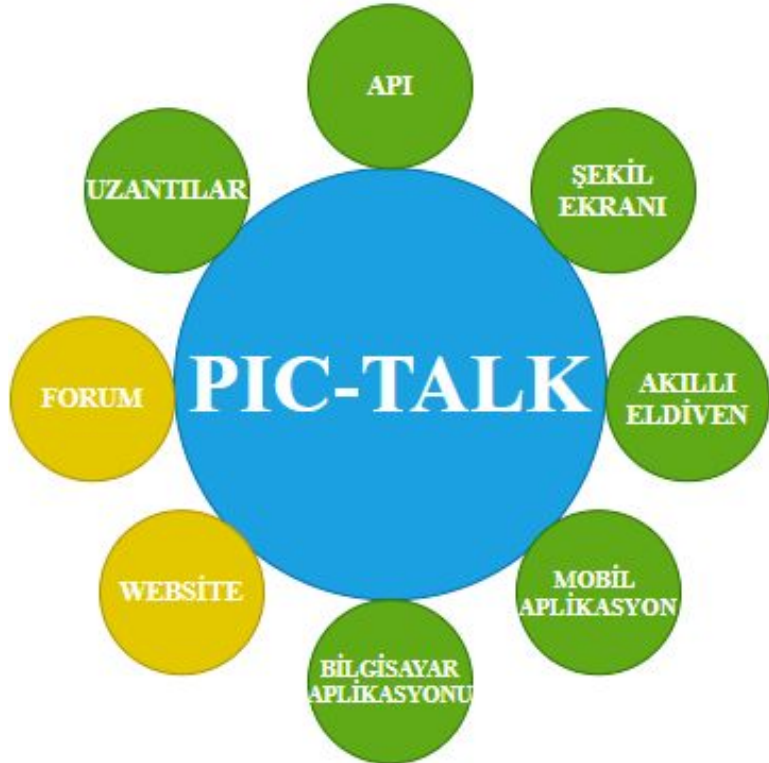

Bilgisayar Programları - Çizim Modu

Bu mod sayesinde, görme engelli kişiler, 'Şekil Ekranı' i şekillendirebilir ve bunun sonucunda bilgisayar veya mobil platformda istediği resimleri çizebilirler.

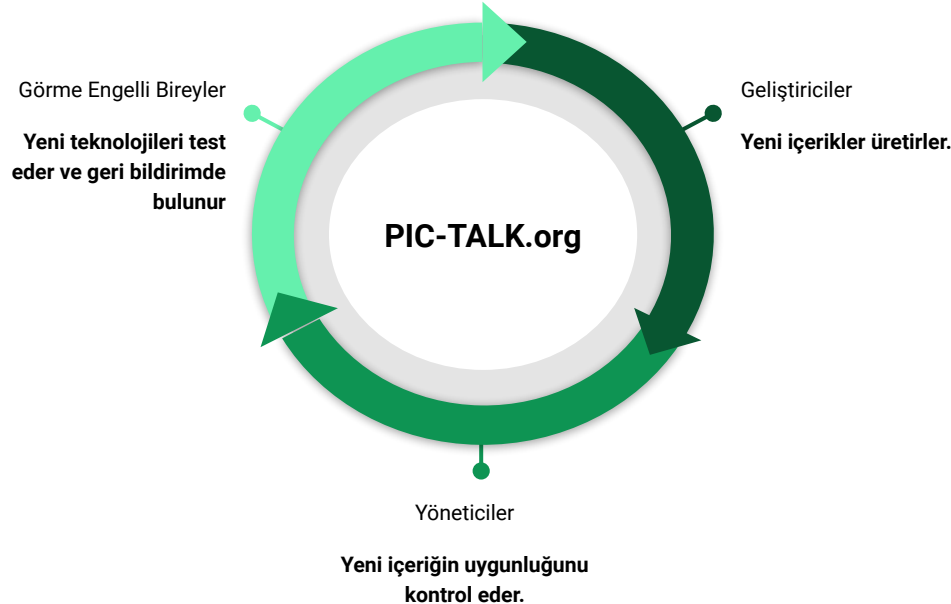

4- Websitesi

4-Web-Site (pic-talk.org)

Bu web sitesi, PIC-TALK platformunun hem yazılım hem de donanım olarak geliştirilmesine katkıda bulunmak isteyen geliştiriciler için bir topluluk oluşturacaktır.

Pic-Talk'ın Görme Engelli Bireylerin Eğitiminde Kullanımına Örnekler

GÖRME ENGELLİLER İLKOKULLARI VE ORTAOKULLARI HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERSLER		SINIFLAR							
		İLKOKUL				ORTAOKUL			
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	10	10	8	8	6	6	5	5
	Matematik	5	5	5	5	5	5	5	5
	Hayat Bilgisi	4	4	3					
	Fen Bilimleri			3	3	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük								2
	Yabancı Dil		2	2	2	3	3	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar/Modelaj	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oyun, Fiziki Etkinlikler ve Bağımsız Hareket	4	4	4	1				
	Toplumsal Uyum Becerileri	1	1	1	1				
	Beden Eğitimi, Spor ve Bağımsız Hareket					2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım							2	2
	Trafik Güvenliği				1				
	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım					2	2		
	Rehberlik ve Kariyer Planlama								1
	İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi				2				
ZORUNLU DERS SAATİ TOPLAMI		26	28	28	30	29	29	29	29

Yandaki tabloda MEB ilkokul ve ortaokullarının görme engellilere vermiş olduğu ders içerikleri bulunmaktadır. Tabloda pembe renk ile işaretlenen dersler için PIC-TALK platformunda **dersin işlenmesini kolaylaştıracak içerikler** oluşturulmuştur.

Matematik Dersinden Örnekler

$\sin(x)$ in 3.boyuttaki
grafiği

$x^2 + y^2$ grafiği

'artı' işareti

Matematik Dersinden Örnekler

İntegral konusunun
anlatımı

Gauss toplam
metodunun anlatılması

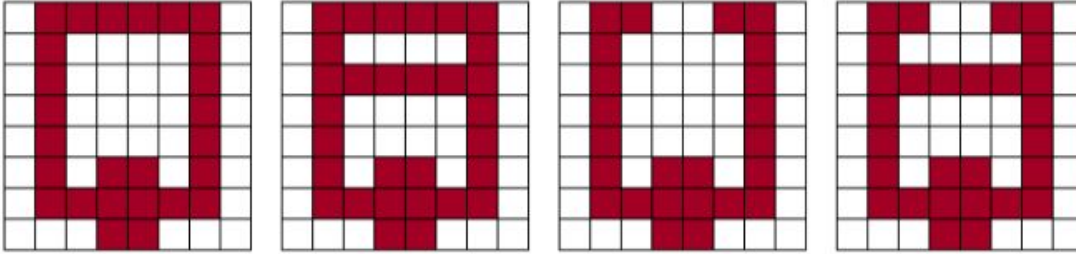
Türkçe Dersinden Örnekler

**Özel Eğitim ve
Rehabilitasyon Merkezi
Görme Engelli Bireyler Eğiti
Programı 2008 modülündeki
Türkçe kazanımlarından
bazıları:**

- 22. Harf yazar.
- 23. Harf okur.
- 24. Hece yazar.
- 25. Hece okur.

Fen Bilimleri Dersinden Örnekler - Devreler

Trafik Güvenliği Dersinden Örnekler

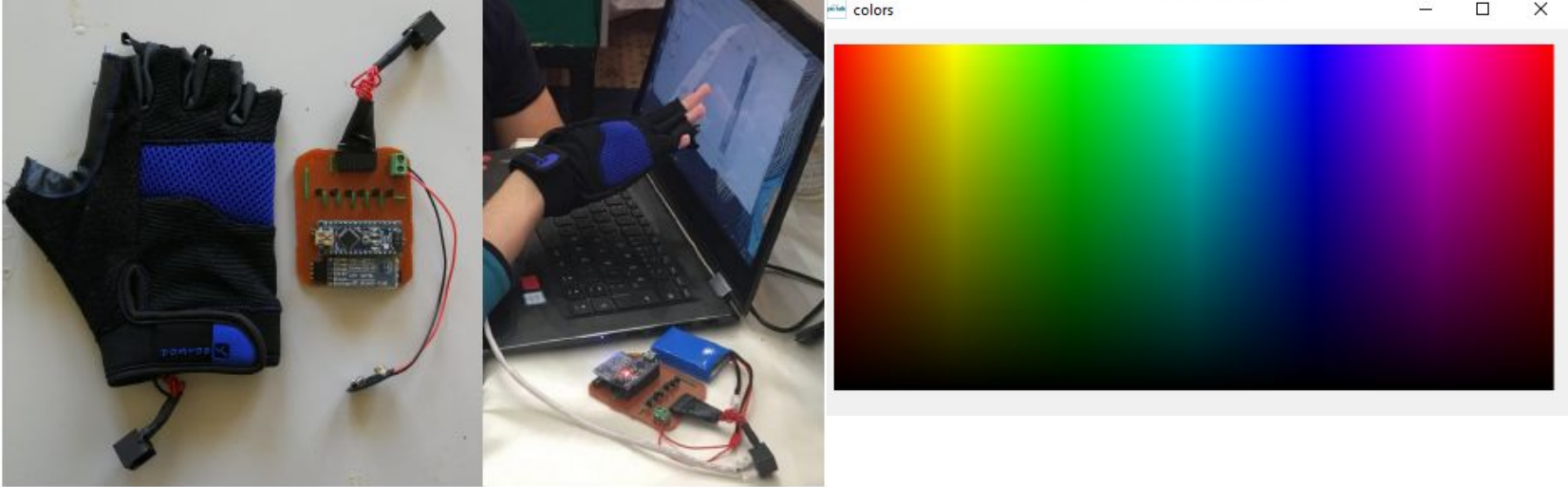

**Uzun Çizgilere
Sahip Çizgiler:**
Yolun düz gittiĐini
belirtir

**Noktalı Kabartmalı
Tablet:**
Uyarı işaretidir.
Yolun ikiye
ayrıldığını vs.
belirtir.

Görsel Sanatlar Dersinden Örnekler

Diğer Derslerden Örnekler

Hayat Bilgisi

Deve

Fil

Balık

Müzik-Notalar

Yazılım

Yazılımda ağaç yapıları

Güncel Sorunlar ve Güncel Çözümler

Tek bir öğretmene birçok görme engelli öğrencisinin platformlarını kontrol etmesini sağlayan ‘ **Uzaktan PIC-TALK**’ sistemi sayesinde öğrenciler, hem internet üzerinden öğretmenlerini dinleyip hem de tıpkı **yüz yüze eğitimde olacağı gibi** PIC-TALK’u kullanabileceklerdir.

Sonuç

1. Görme engelli bireyler için değişik tiplerde ürünler ürettik.
2. Görme engelliler için dünyada bir ilk olarak bir topluluk oluşturduk.

Sabancı Görme Engelliler Ortaokulu

<i>Görme Engelli Öğrenciler Yöneltilen Sorular</i>	<i>Ortalama (5 Puan Üzerinden)</i>	<i>Standart Sapma (σ)</i>
‘Şekil Ekranı’ doğru bilgi sağlayabilmektedir.	4,3	0,702
‘Şekil Ekranı’ yeterli bilgi sağlayabilmektedir	4,3	0,859
‘Şekil Ekranı’ için hazırlanan içerikler kullanışlıdır	4,3	0,963
Akıllı eldiven için hazırlanan içerikler kullanışlıydı.	3,8	1,09
Bu projeyi sosyal hayatımda kullanabilirim.	4,3	1,00722
Bu projeyi eğitim hayatımda kullanabilirim.	4,8	0,50897738
Pic-Talk platformunu kullanmak kolaydır.	4,8	0,44
Talimatları takip etmek kolaydır	4,5	0,58823
Projenin genel değerlendirmesi	4,6	0,775532

Son Söz

Daha renkli bir dünya için PIC-TALK.

Kaynakça:

- Arduino. (n.d.). Retrieved from <https://www.arduino.cc/>
- American Foundation For the Blind. "Statistics About Children and Youth with Vision Loss".
[https://www.afb.org/research-and-initiatives/statistics/statistics-blind-children#:~:text=Student%20Population%20\(2016%20APH%20Data,settings%20who%20are%20legally%20blind.](https://www.afb.org/research-and-initiatives/statistics/statistics-blind-children#:~:text=Student%20Population%20(2016%20APH%20Data,settings%20who%20are%20legally%20blind.)
Son erişim tarihi: Mart 2019
- European Journal of Research in Social Sciences. "Challenges Faced by Students with Blindness Studying Through Open and Distance Learning".
<http://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2017/02/Full-paper-CHALLENGES-FACED-BY-STUDENTS-WITH-BLINDNESS-STUDYING-THROUGH-OPEN-AND-DISTANCE-LEARNING.pdf>
Son erişim tarihi: Şubat 2017
- Follmer, S., Leithinger, D., Olwal, A., Hogge, A., & Ishii, H. (2013, October). inFORM: dynamic physical affordances and constraints through shape and object actuation. In *Uist* (Vol. 13, pp. 417-426).
- Hatwell, Y. (1978). Form perception and related issues in blind humans. In R. Held Herschel, W. Leibowitz, & H. Teuber (Eds.), *Perception* (pp. 489–519). New York: Springer-Verlag.
- Hatwell, Y., Orliaguet, J. P., & Brouty, G. (1990). Effects of object properties, attentional constraints and manual exploratory procedures on haptic perceptual organization: A developmental study. In H. Bloch & B. I. Bertenthal (Eds.), *Sensory motor organizations and development in infancy and early childhood* (pp. 315–335). New York: Kluwer Academic.

Kaynakça:

- Hatwell, Y., Streri, A., & Gentaz, E. (2003). Touching for knowing: Cognitive psychology of haptic manual perception. Amsterdam: John Benjamins.
- Hersh, M., & Johnson, M. A. (Eds.). (2010). *Assistive technology for visually impaired and blind people*. Springer Science & Business Media.
- Lakhan, S. E., & Jhunjhunwala, K. (2008). Open source software in education. *Educause Quarterly*, 31(2), 32.
- Microsoft. (n.d.). Technical documentation, API, and code examples. Retrieved from <https://docs.microsoft.com/>
- Pereira, F., Aires-de-Sousa, J., Bonifacio, V. D., Mata, P., & Lobo, A. M. (2010). MOLinsight: A web portal for the processing of molecular structures by blind students.
- Siu, A. F., Gonzalez, E. J., Yuan, S., Ginsberg, J., Zhao, A., & Follmer, S. (2017, October). shapeshift: A mobile tabletop shape display for tangible and haptic interaction. In Adjunct Publication of the 30th Annual ACM Symposium on User Interface Software and Technology (pp. 77-79). ACM.
- Palvia, P., Sahasrabudhe, S. "Academic Challenges of Blind Students and Their Mitigation Strategies" <https://pdfs.semanticscholar.org/d5f0/4ff6e5f591b0990db9bcb0627ec49ea3d612.pdf>
Son erişim tarihi: 15-17 Ağustos 2013

Kaynakça:

- Tanyeri, U. Ve Tüfekçi, A. (2010). Bir Yükseköğretim Uzaktan Eğitim Programının Görme Engellilerin Kullanımı Açısından Değerlendirilmesi: Güüep Örneği. International Conference On New Trends In Education And Their Implications Konferansında Sunulan Bildiri, Akdeniz Üniversitesi, Antalya
- Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı. “Görme Engelli İlk Okulları ve Orta Okulları Haftalık Ders Çizelgesi”.
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_05/14154452_gorme_ilkokul_ortaokul_hdc.pdf
Son erişim tarihi: 18 Nisan 2018
- Vishnuprasad, R., Bazroy, J., Madhanraj, K., Prashanth, H. R., Singh, Z., Samuel, A. K., & Muthukumar, T. (2017). Visual impairment among 10-14-year school children in Puducherry: A cross-sectional study. *Journal of family medicine and primary care*, 6(1), 58–62. <https://doi.org/10.4103/2249-4863.214983>
- Vishnuprasad, R., Bazroy, J., Madhanraj, K., Prashanth, H. R., Singh, Z., Samuel, A. K., & Muthukumar, T. (2017). Visual impairment among 10-14-year school children in Puducherry: A cross-sectional study. *Journal of family medicine and primary care*, 6(1), 58–62. <https://doi.org/10.4103/2249-4863.214983>
- Yılmaz, G. “Görme Engelli Bireylerde Uzaktan Eğitim Uygulamaları”. en iyi deneyim .
<https://eniyideneyim.com/gorme-engelli-bireylerde-uzaktan-egitim-uygulamalari/>
Son erişim tarihi: 27 Ekim 2019